

Komentaras

2015 09 30

Lietuva drąsiai kopia konkurencingumo kopėčiomis aukštyn

Šiandien Lietuva gali švęsti – pasiekėme dar vieną pergalę tarptautinėje kovoje dėl konkurencingumo taškų. Pasaulio ekonomikos forumas, atlikęs atskirų valstybių vertinimus, išrikiavo jas pagal bendrą konkurencingumo indeksą. Pirmoje vietoje jau septintus metus iš eilės puikuoja Šveicarija, pakopa žemiau – Singapūras, toliau – JAV. Lietuva pagal šį indeksą šoktelėjo net 5 pakopomis aukštyn ir užėmė 36-tą vietą, priartėdama prie Estijos (30-ta vieta) ir atsiplėšdama nuo Latvijos (44-ta vieta).

Lietuvos laimėjimai džiugina dar ir dėl to, kad pavyko pasitempti pagal visas stambiausias šio indekso kategorijas. **Pagrindinių reikalavimų subindekso** atžvilgiu palypėjome dviem pakopomis iki 35-tos vietos. Tai lėmė pagerėjusi institucinė aplinka, geresnis makroekonominės aplinkos pažymys ir išlikęs stabilus Pasaulio ekonomikos forumo balas Lietuvos infrastruktūrai. Per du laiptelius aukštyn pakilo **našumą skatinančių veiksmų subindeksas**. Čia didžiausias proveržis fiksuotas prekių ir paslaugų rinkos veiksmingumo vertinime – Lietuvai pavyko rezultatą pagerinti net 11 pozicijų iki 36-tos vietos. 8 pozicijomis kopėčiomis pakilusi finansų rinkos plėtros kategorija vis dar užima gana žemą 57-tą vietą. Tai nestebina, turint omenyje, kokia neišvystyta ir sekli yra Lietuvos finansų rinka. Tuo tarpu darbo rinkos veiksmingumo kriterijaus atžvilgiu Lietuvai pasitempti nepavyko – antrus metus iš eilės fiksuota 53-čia vieta. Ypač nustebino Lietuvos šuolis inovacijų ir verslo išmanumo subindekso atžvilgiu – pagal jį Lietuva šoktelėjo iš 44-tos į 37-tą vietą. Dešimčia pakopų pasistiebėme verslo išmanumo pozicijoje, bei net 12 laiptelių užlipome pagal inovacijų vertinimą.

Gera džiaugtis laimėjimais, tačiau nevalia užsnūsti ant laurų. Būtina stengtis išlaikyti gerą fizinę formą, kad nesuklyptume – juk laukia dar tikrai nemažai pakopų, kurias būtina įveikti. Tad daug svarbiau išanalizuoti tas vietas, kuriose kitų šalių kontekste atrodome prastai.

Liūdina tai, kad daugeliui vietų, kuriose Lietuva atrodo prastai, situacijai pagerinti nereikia kažko stebuklingo, kai kuriais atvejais nereikia net papildomų finansinių išteklių. Būtinai tik vienas dalykas – orientuota ekonominė politika ir stipri politinė valia. Anot Pasaulio ekonomikos forumo, žemiausias vietas tarp 140 nagrinėtų šalių Lietuva užėmė pagal mokestinės aplinkos motyvą dirbti (123-ta vieta), įdarbinimo ir atleidimo iš darbo tvarką (120-ta vieta), šalies gebėjimą pritraukti ir išlaikyti talentus (116 ir 108 vietas), atleidimo iš darbo kaštus (109) ir valdžios reguliavimo našą (103). Įvardindami kertinius barjerus verslui Lietuvos vadovai kaip didžiausią problemą nurodė neefektyvų valstybės biurokratinį aparatą, antra pagal reikšmę kliūtis – mokesčių dydis, trečioji – nelanksti darbo rinka.

Gera žinia ta, kad dalis šių skylių šiaip jau tikrai įspūdingame Lietuvos konkurencingumo apdare galėtų būti užlopytos visai operatyviai – atlikus būtiną darbo kodekso rekonstrukciją. Klausimas vienas – ar užteks valdantiejiems politinės valios įdiegti Socialinį modelį Lietuvoje jau šiemet, ar vėl pasiduosime priešrinkiminio populizmo pagundoms ir šį būtiną žingsnį atidėsime neapibrėžtam terminui?

Indrė Genytė-Pikčienė

Vyriausioji analitikė

Mob. tel.: +370 620 78373

Ekonominių tyrimų departamentas | Rinkų tarnyba